

ΧΡΗΜΑ

www.banks.com.gr

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ

*Οι νικητές των αποδόσεων και της
χρηματοδότησης στο α' εξάμηνο του 2026*

ΥΔΡΕΥΣΗ & ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ

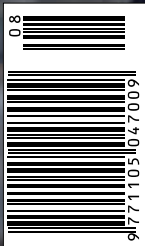
*Η δυναμική επιχειρηματική δραστηριότητα
στον «κύκλο του νερού»*

Κυριάκος Πιερρακάκης

*Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και
Πρόεδρος του Eurogroup*

«Ένα νέο αφήγημα για τη χώρα»

«Ο επόμενος στόχος είναι να περάσουμε από τη σταθερότητα στην ευημερία. Και αυτό μας φέρνει στη μεγάλη πρόκληση της επόμενης δεκαετίας: την παραγωγικότητα».

OQ TECHNOLOGY

CONNECTING THE WORLD

WITH SATELLITES, 5G IoT & D2D

DIRECT-TO-DEVICE

Seamless connectivity
for Smartphones and IoT

3GPP STANDARD-BASED

NB-IoT & 5G NR NTN
over LEO Satellites

GLOBAL COVERAGE

From remote areas
to urban gaps

ABOUT OQ TECHNOLOGY

OQ Technology is a satellite operator pioneering 5G Non-Terrestrial Network (NTN) connectivity through its direct-to-device (D2D) global satellite network. The company is the first in Europe to operate a LEO constellation dedicated to D2D services, using MSS S-band, C-band, and IMT band spectrum to deliver secure, seamless, and 3GPP-standards-based connectivity to unmodified smartphones and IoT devices.

OQ TECHNOLOGY HELLAS

83 Marathonodromou Street
15125 Marousi, Greece

+30 697 0050847

contact@oqtec.com

www.oqtec.com

SCAN TO
LEARN MORE:

www.oqtec.com

The Advanced Registration Platform

Ολοκληρωμένη διαχείριση εγγραφών & συμμετοχών για events

RSVP χωρίς έξτρα κόστος

Αξιοποιήστε το πλεονέκτημα της διαχείρισης RSVPs σε όλα τα πακέτα χωρίς επιπλέον χρεώσεις.

Προηγμένη τεχνολογική πλατφόρμα

Βασιστείτε στη σύγχρονη τεχνολογική υποδομή της LiveOn για απόλυτη ασφάλεια και απόδοση.

Έμπειρη ομάδα υποστήριξης

Συμβουλευτείτε μια ομάδα ανθρώπων με μεγάλη εμπειρία στη διαχείριση εκδηλώσεων.

Εξαιρετική σχέση αξίας/τιμής

Συνδυάστε υψηλής ποιότητας υπηρεσίες με ανταγωνιστικό κόστος.

From **Invite** to *Insight*

Κλείστε
free consulting demo

www.eventatlas.gr

εν αρχή...

Το φαινόμενο του "Big Four Oh"

Μια πρώτη, πρόχειρη ματιά στις αποδόσεις των ομολόγων χωρών της ευρωζώνης είναι ενδεικτική. Σε επίπεδα 2007 κινείται η απόδοση του ομολόγου 30ετούς διάρκειας των ΗΠΑ, σε μια συγκυρία στην οποία το ομοσπονδιακό χρέος ξεπερνά τα 40 τρισ. δολ., για πρώτη φορά στην ιστορία της μεγαλύτερης οικονομίας του κόσμου.

Το γνωστό και ως φαινόμενο του "Big Four Oh" (όταν ένα μέγεθος, στοιχείο, υπερβαίνει το όριο 4, σημαίνοντας "alert" για τους traders) εξελίσσεται παράλληλα με την επάνοδο των τιμών χρυσού προς τα 4.500 δολ./ουγκιά, την αύξηση των μακροπρόθεσμων ασφαλιστρών και με το ακριβό πετρέλαιο να πυροδοτεί τις πληθωριστικές πιέσεις. Η τάση αγγίζει ήδη τον πυρήνα της διεθνούς αγοράς σταθερού εισοδήματος. Κυβερνήσεις και εταιρείες υποχρεώνονται να χρηματοδοτήσουν χρέος και επενδύσεις με υψηλότερα επιτόκια, την ώρα που παραδοσιακοί αγοραστές μακροπρόθεσμων τίτλων μειώνουν τις αγορές τους. Επιβάρυνση που μεταφέρεται σταδιακά στην απόδοση των εταιρικών ομολόγων, στα στεγαστικά δάνεια, στην αποτίμηση των μετοχών και στη βιωσιμότητα των κρατικών προϋπολογισμών. Σημείο αναφοράς για την «τιμολόγηση», το χρέος των ΗΠΑ, του μεγαλύτερου μέρους του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος, επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό σχεδόν το σύνολο των «δυτικών» οικονομιών. Εξέλιξη που για την Ευρώπη έρχεται σε ακόμη μία δύσκολη περίοδο. Οι καύσωνες και η παρατεταμένη ξηρασία, που πλήττουν φέτος τη «γηραιά ήπειρο», δεν αποτελούν μόνο περιβαλλοντική πρόκληση, αλλά εξελίσσονται σε σοβαρό οικονομικό κίνδυνο για την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς το συνολικό κόστος εκτιμάται ότι μπορεί να φτάσει τα 180 δισ. ευρώ.

Σύμφωνα με τους αναλυτές της Triodos Bank, η ξηρασία και οι καύσωνες θα επιφέρουν στην Ευρώπη ζημία που αντιστοιχεί περίπου στο 1% του ΑΕΠ της ΕΕ. Ακριβώς σε αυτόν τον ενδεχόμενο κίνδυνο, που επισημαίνουν οι αναλυτές του ολλανδικού οίκου, είναι το πρό-

βλημα. Το 1% του ΑΕΠ είναι το ποσοστό που ουσιαστικά ισοδυναμεί με την αναμενόμενη ανάπτυξη της ευρωπαϊκής οικονομίας για το 2026. Σαν να λέμε, στην περίπτωση που επιβεβαιωθούν οι δυσοίωνες προβλέψεις, ακόμη και αυτό θα «φαγωθεί» από το κόστος των περιβαλλοντικών συνεπειών.

Σε αυτήν την περίοδο των επάλληλων κρίσεων και των επαναλαμβανόμενων αναταράξεων στις διεθνείς αγορές, το μεγάλο πρόβλημα για την Ευρώπη είναι τα... ασθενή οικονομικά της Γερμανίας. Η αύξηση των αναγκών για επιπλέον δανεισμό συνδέεται με το πρόγραμμα του Βερολίνου για άμυνα, υποδομές, κ.λπ., σε μια χρονιά στην οποία οι υποχρεώσεις αποπληρωμών χρέους θα ξεπεράσουν τα 300 δισ. ευρώ. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι πρόσφατα οι αγοραστές χρέους τιμολόγησαν την έκδοση των 4 δισ. ευρώ με 3,783%, την υψηλότερη απόδοση εδώ και 15 χρόνια. Δυνατός «πονοκέφαλος» για τον Dr Tammio Diemer, επικεφαλής του Bundesrepublik Deutschland - Finanzagentur GmbH (Οργανισμού Χρηματοδότησης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας), του αντίστοιχου... ΟΔΔΗΧ των Γερμανών.

Επιπρόσθετα, για το Βερολίνο δεν είναι η καλύτερη, για τον επιπλέον λόγο πως από τις αρχές Σεπτεμβρίου στήνονται κάλπες σε κρατίδια της χώρας, και τα δημοσκοπικά ευρήματα μόνο εφησυχασμό δεν επιτρέπουν στην κυβέρνηση Μερτς. Η πρώτη αναμέτρηση θα γίνει στη Σαξονία-Άνχαλτ, στις 6 Σεπτεμβρίου.

Κωνσταντίνος Μ. Γεργαντάκης

αν ήξερες

τι πραγματικά συμβαίνει στην αγορά της ασφάλισης,

θα έπαιρνες διαφορετικές αποφάσεις ;

- Real stories από επαγγελματίες
- Insights για την αγορά της ασφάλισης
- Αυθεντικές συζητήσεις χωρίς φίλτρα
- Νέα επεισόδια με ξεχωριστούς καλεσμένους

ανακαλύψτε
τα επεισόδια εδώ

06 **ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ**

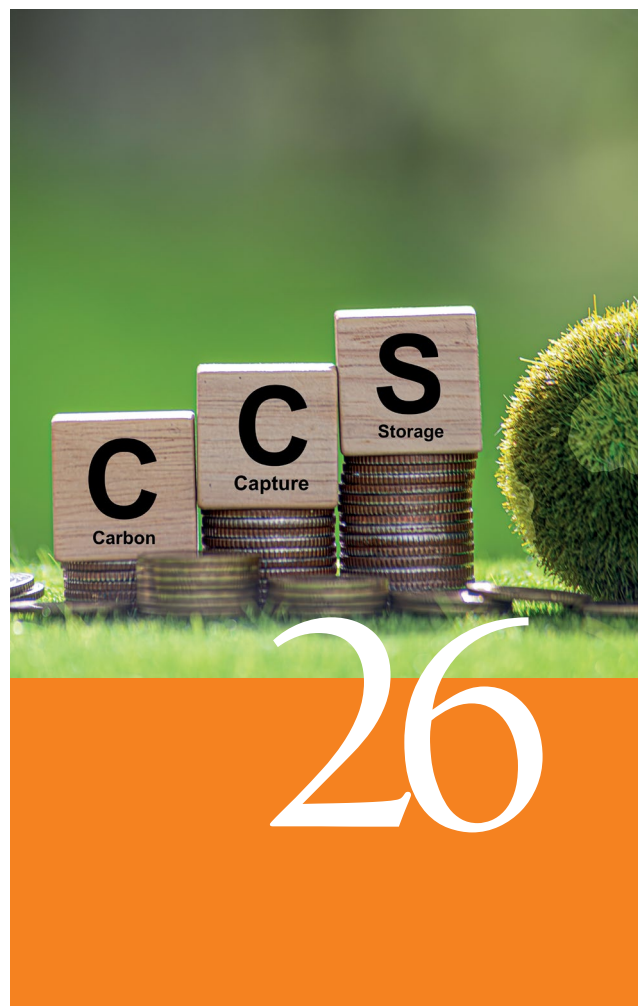
Οι νικητές των αποδόσεων και της χρηματοδότησης στο α' εξάμηνο του 2026

12 **ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΥΔΡΕΥΣΗ & ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ**

Η δυναμική επιχειρηματική δραστηριότητα στον «κύκλο του νερού»

26 **ΑΦΙΕΡΩΜΑ Carbon Capture and Storage – CCS**

Το μεγάλο στοίχημα των 6 δισ. ευρώ για την ελληνική βιομηχανία

[αφιέρωμα]

του **Κωνσταντίνου Μ. Γεληντάλη**

Οι νικητές των αποδόσεων και της χρηματοδότησης στο α' εξάμηνο του 2026

Οι διοικήσεις των εισηγμένων άντλησαν περισσότερα από 12 δισ. ευρώ

Έ

Ένα πολύ καλό α' εξάμηνο έκλεισε για το Χρηματιστήριο της Αθήνας τόσο σε επίπεδο αποδόσεων όσο και σε επίπεδο νέων εισαγωγών και εκδόσεων. Το Euronext Athens έχει «ανεβάσει στροφές», προσελκύοντας το επενδυτικό ενδιαφέρον πληθώρας ξένων κεφαλαίων, γεγονός που το τοποθετεί στο επίκεντρο των ευρωπαϊκών χρηματαγορών. Μετά την ολοκλήρωση και του Αυγούστου με θετικό «ταμείο» –του πέμπτου συνεχόμενου μήνα με άνοδο–, κοινότητα και αγορά εισέρχονται στην τελική ευθεία για τον Μάιο του 2027, όταν ο οίκος MSCI θα εντάξει το Euronext Athens στην κατηγορία των Ανεπτυγμένων Αγορών. Επιστροφή μετά από 14ετία στις Αναδυόμενες, μια κατηγορία στην οποία ο οίκος υποβάθμισε τη χώρα μας στις 11 Ιουνίου του 2013.

Από τους τελευταίους σταθμούς αυτής της μακροχρόνιας διαδρομής το α' εξάμηνο του 2026, ένα διάστημα στο οποίο ο Γενικός Δείκτης ενισχύθηκε κατά 15,99%, φέρνοντας το ελληνικό χρηματιστήριο στη δέκατη θέση της παγκόσμιας κατάταξης. Ένα εξάμηνο κατά το οποίο η κεφαλαιοποίηση των εισηγμένων εταιρειών αυξήθηκε κατά 35,83 δισ. και μεγεθύνθηκε στα 182,08 δισ. – επίπεδα που είχαν να καταγραφούν από το 2008.

Ισχυρότερη ήταν η τάση κατά το β' τρίμηνο, με άνοδο 19,11% για τον Γενικό Δείκτη, με αποτέλεσμα να καταλάβει μία από τις πρώτες θέσεις μεταξύ των ανεπτυγμένων χρηματιστηρίων. Ειδικότερα τον Ιούνιο, ο Γενικός Δείκτης ξεπέρασε σε απόδοση τόσο τον πανευρωπαϊκό Stoxx 600 όσο και τον S&P 500. Με αυτά τα δεδομένα, και εφόσον δεν υπάρξει κάποια απρόοπτη εξέλιξη, το 2026 θα συμπληρωθεί ο έκτος χρόνος μιας σταθερά ανοδικής πορείας, με τον Γενικό Δείκτη, πλέον, προς «κορυφές» 18ετίας. Από τις πιο εντυπωσιακές φετινές επιδόσεις η ένταση στην άντληση κεφαλαίων. Μάλιστα το 2026 εξελίσσεται σε χρονιά-ορόσημο για το Euronext Athens, καθώς κατά το α' εξάμηνο οι διοικήσεις των εισηγμένων άντλησαν 5,92 δισ. μέσω αυξήσεων κεφαλαίου.

Εύγλωττα οι αναλυτές της BETA Securities σημειώνουν πως η αγορά έχει ανακτήσει πλήρως τον διττό ρόλο της ως μηχανή άντλησης κεφαλαίων και προσέλκυσης επενδυτών από το εξωτερικό. Από τα γεγονό-

τα με βαρύνουσα σημασία είναι και ο –μετά από δεκαετίες προσπαθειών– «κατάπλους» Ελλήνων εφοπλιστών, οι οποίοι παραδοσιακά στρέφονταν κυρίως στον Nasdaq. Η Safe Bulkers έκανε το πρώτο βήμα, εισερχόμενη μέσω παράλληλης εισαγωγής/dual listing των μετοχών της.

Η ισχυρή πορεία του α' εξαμήνου επιβεβαιώνει ότι το Euronext Athens έχει περάσει σε μια νέα φάση, με υψηλότερη συναλλακτική δραστηριότητα, αυξημένη διεθνή συμμετοχή και ενισχυμένη δυνατότητα άντλησης κεφαλαίων. Μεγάλο στοίχημα για το β' εξάμηνο αποτελεί η διατηρησιμότητα εν μέσω αναταράξεων στις διεθνείς αγορές, υψηλών πληθωριστικών πιέσεων, αυξητικών τάσεων για τα επιτόκια, ακριβού ενεργειακού κόστους και ανοιχτών πολεμικών μετώπων (Ουκρανικό, Ιρανικό).

Είναι άλλωστε προφανές πως για τη συνέχεια του 2026 η στάση των ξένων θα εξαρτηθεί συνδυαστικά από την κατάσταση στις διεθνείς αγορές, τα οικονομικά στοιχεία και τις διεργασίες/εξελιξεις σε επιχειρηματικό επίπεδο, αλλά και τις πολιτικές εξελίξεις στη χώρα μας.

**Η χρηματιστηριακή
άνοδος των συγκε-
κριμένων μετοχών,
σε μικρότερο ή μεγα-
λύτερο βαθμό, απο-
δίδεται σε ανάλογη
επιχειρηματική
ανέλιξη, μεγέθυνση
οικονομικών μεγεθών
και προοπτικών.**

Για την ώρα, τα πρώτα ορόσημα είναι οι συνεδριάσεις των κεντρικών τραπεζών, με την επιτοκιακή πολιτική από τα καίρια ζητήματα για οικονομία και επιχειρήσεις: στις 9-10 Σεπτεμβρίου τα μέλη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και στις 15-16 της Ομοσπονδιακής των ΗΠΑ. Πρόκειται για ένα ρευστό περιβάλλον, με επίκεντρο τις αγορές ομολόγων, τις εντεινόμενες ανησυχίες για το θηριώδες ομοσπονδιακό χρέος των ΗΠΑ (σ.σ. ξεπέρασε και τα 40 τρισ. δολ.). Ενδιαφέρον προκαλεί το γεγονός ότι ο σχεδιασμός εφαρμογής των μέτρων που θα εξαγγελθούν στη ΔΕΘ είναι κλιμακωτός και φτάνει μέχρι τον Φεβρουάριο. Θα μπορούσε αυτό να αποτελέσει γνώμονα για τον χρόνο στον οποίο η κυβέρνηση θα «στήσει κάλπες»; Μένει να φανεί αυτό, ωστόσο είναι δεδομένο ότι στην επιχειρηματική –και όχι μόνο– κοινότητα η πολιτική παράμετρος συνεκτιμάται σημαντικά.

Το μεγάλο ορόσημο για το Χρηματιστήριο Αθηνών είναι η 21η Σεπτεμβρίου, καθώς από εκείνη την ημέρα η ελληνική αγορά θα βρίσκεται και επισήμως στην κατηγορία των Ανεπτυγμένων Αγορών/Developed Markets. Μια αλλαγή που δεν περιορίζεται στον χαρακτηρισμό, αλλά έχει ως αποτέλεσμα διαφορετικές σταθμίσεις στους διεθνείς δείκτες, νέο επενδυτικό κοινό, ανακατατάξεις στα χαρτοφυλάκια και σημαντικές μεταβολές στις μετοχές ελληνικών εταιρειών τις οποίες μπορούν να παρακολουθούν, αλλά και να επενδύουν σε αυτές, οι ξένοι διαχειριστές.

Πρόσφατα, ο οίκος FTSE/Russell ανακοίνωσε την κατανομή 62 μετοχών, στο πλαίσιο της μετάβασης στην κατηγορία της Ανεπτυγμένης Αγοράς, με την αναδιάρθρωση/rebalancing να ορίζεται για τις 18 Σεπτεμβρίου. Στα Mid Caps εντάσσονται μερικά από τα πλέον αναγνωρίσιμα ονόματα της ελληνικής αγοράς, μεταξύ των οποίων: Alpha Bank, Eurobank, Εθνική Τράπεζα, Πειραιώς, ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, ΟΤΕ, ΔΕΗ, Cenergy Holdings, Viohalco και Allwyn. Στα Small Caps εντάσσονται οι εταιρείες Aegean Airlines, Aktor, Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών, ΕΥΔΑΠ, Autohellas, AVAX, Bally's/Intralot, Τράπεζα Κύπρου, CrediaBank, ΕΛΛΑΚΤΩΡ, ElvalHalcor, Euronext Athens, Helleniq Energy, ΑΔΜΗΕ Συμμετοχών, Jumbo, Lamda Development, Motor Oil, Optima bank, ΟΛΠ, Qvest Holdings, Σαράντης και TITAN. Παράλ-

ήληα, 30 εταιρείες εντάσσονται στα Micro Caps.

Και ακολουθεί η περίοδος της «μεγάλης κρησάρας», που εκτείνεται μέχρι τον Μάιο του 2027, μήνα που ο όμιλος MSCI όρισε για την αναβάθμιση του Euronext Athens στις Developed Markets.

Οι υψηλότερες αποδόσεις

Περίοδο υψηλών αποδόσεων αποτελεί το διάστημα Ιανουαρίου-Ιουνίου, με τις μεγαλύτερες να αφορούν τη ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (73,09%), τη Viohalco (61,34%), τη Lavipharm (60,00%), την Κρι Κρι (60,00%) και την Alpha Trust (58,59%) – τις πρώτες πέντε μιας 20άδας μετοχών (όπως αναφέρονται αναλυτικά στον σχετικό πίνακα).

Με βάση τη σχετική κατάταξη, η χρηματιστηριακή άνοδος των συγκεκριμένων μετοχών, σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό, αποδίδεται σε ανάλογη επιχειρηματική ανέλιξη, μεγέθυνση οικονομικών μεγεθών και προοπτικών. Ενδεικτικά, για τον όμιλο ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, στο Q1, τα έσοδα διαμορφώθηκαν στα 992,6 εκατ., η λειτουργική κερδοφορία EBITDA στα 165,9 εκατ. και τα καθαρά κέρδη (προσαρμοσμένα σε μετόχους) σε 34,6 εκατ., αυξημένα κατά 33,2% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2025. Σημειώτεον πως η διοίκηση του ομίλου ανακοινώνει αποτελέσματα εξαμήνου/Η1 στα τέλη Σεπτεμβρίου.

Για τον όμιλο Viohalco ο κύκλος εργασιών ανήλθε σε 4,3 δισ. ευρώ, αυξημένος κατά 14%, ως αποτέλεσμα των υψηλότερων όγκων πωλήσεων σε όλους τους κλάδους και των αυξημένων τιμών μεταλλίων. Το αναπροσαρμοσμένο EBITDA διαμορφώθηκε σε 446 εκατ. ευρώ, αυξημένο κατά 18%, χάρη στη βελτιωμένη επίδοση σχεδόν όλων των κλάδων. Τα κέρδη προ φόρου εισοδήματος ανήλθαν σε 370 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 62% σε σύγκριση με τα 229 εκατ. ευρώ του α' εξαμήνου του 2025, αντανakλώντας κυρίως τη βελτίωση του αναπροσαρμοσμένου EBITDA και τα θετικά λογιστικά αποτελέσματα των μεταλλίων.

“Game changer” είναι όμως το Durogesic για τη Lavipharm. Η εξαγορά των δικαιωμάτων του Durogesic (διαδερμικού αναλγητικού για τη διαχείριση του χρόνιου πόνου) σε 24 χώρες, έναντι 12 εκατ. δολ., περιγράφεται από την Optima ως ο σημαντικότερος κα-

ταλύτης. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε τον Μάιο του 2026 και η εμπορική διάθεση αναμένεται να ξεκινήσει σταδιακά τους επόμενους μήνες. Το προϊόν εκτιμάται ότι θα προσθέσει περί τα 37 εκατ. ευρώ ετήσιες πωλήσεις και θα αποφέρει περιθώρια EBITDA γύρω στο 60% μόλις η παραγωγή μεταφερθεί στην Ελλάδα – μεταφορά που, βάσει της συμφωνίας, αναμένεται να ξεκινήσει από το β' εξάμηνο του 2027. Ήδη το α' εξάμηνο του 2026 προδιαγράφεται ισχυρό: η διοίκηση, σύμφωνα με την έκθεση, καθοδήγησε για αύξηση πωλήσεων της τάξης του ~24% σε ετήσια βάση, και μάλιστα προτού μετρήσει οποιαδήποτε συνεισφορά από το Durogesic. Με οδηγό το α' τρίμηνο γίνεται η πρόβλεψη για τα μεγέθη εξαμήνου, κυρίως όμως για τις προοπτικές της Κρι Κρι: η εταιρεία κατέγραψε ισχυρή αύξηση πωλήσεων και εξαγωγών στο Q1, με τον κύκλο εργασιών να διαμορφώνεται σε 89,90 εκατ. ευρώ, από 66,38 εκατ. ευρώ έναν χρόνο νωρίτερα, σημειώνοντας άνοδο 35,4%.

Παράλληλα, τα λειτουργικά κέρδη EBITDA ανήλθαν σε 19,73 εκατ. ευρώ, έναντι 10,49 εκατ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2025, ενώ τα κέρδη προ φόρων διαμορφώθηκαν σε 17,83 εκατ. ευρώ, από 8,98 εκατ. ευρώ. Τα καθαρά κέρδη μετά από φόρους έφτασαν τα 13,89 εκατ. ευρώ, έναντι 7,25 εκατ. ευρώ

Από τα γεγονότα με βαρύνουσα σημασία είναι και ο –μετά από δεκαετίες προσπάθειών– «κατάπλους» Ελλήνων εφοπλιστών, οι οποίοι παραδοσιακά στρέφονταν κυρίως στον Nasdaq.

την προηγούμενη χρονιά. Σημαντική ώθηση δόθηκε από τις βασικές αγορές του Ηνωμένου Βασιλείου, όπου οι πωλήσεις αυξήθηκαν κατά 74%, και της Ιταλίας, με άνοδο 36%. Στην ελληνική αγορά γισουριού, οι πωλήσεις της Κρι Κρι αυξήθηκαν κατά 10,5% σε αξία, ακολουθώντας τη γενικότερη πορεία της αγοράς, η οποία κινήθηκε αναπτυξιακά με αύξηση 10,9% σε αξία και 8,4% σε όγκο, σύμφωνα με τα στοιχεία της Circana για το διάστημα Ιανουαρίου-Μαρτίου 2026. Πλέον, με την τιμή της μετοχής σε νέα ιστορικά υψηλά και, συνακόλουθα, με τη χρηματιστηριακή αξία πάνω από το όριο του 1 δισ., η Κρι Κρι λογίζεται ήδη ως large cap, με διακριτή

Μεγάλο στοίχημα για το β' εξάμηνο η διατηρησιμότητα εν μέσω αναταράξεων στις διεθνείς αγορές, υψηλών πληθωριστικών πιέσεων, αυξητικών τάσεων για τα επιτόκια, ακριβού ενεργειακού κόστους, ανοικτών πολεμικών μετώπων.

την προοπτική ένταξης/αναβάθμισης στον δείκτη FTSE25 Large Cap.

Ανάλογα δεδομένα διαμορφώνονταν στο εξάμηνο για εταιρείες των AustriaCard, Alpha Trust, Cenergy Holdings, ΑΔΜΗΕ, Δάιος Πλαστικά, ΕΚΤΕΡ, Ακτορ, Πειραιώς, ElvalHalcor, HelleniQ Energy, Optima bank κ.ά. Συνεκτιμώντας το γεγονός πως αρκετές διοικήσεις δεν έχουν ανακοινώσει, μέχρι τώρα, συνολικά μεγέθη εξαμήνου, μια ευρύτερη εικόνα θα έχουμε από τα τέλη Σεπτεμβρίου. Για αυτό και επιφυλάσσομεθα για δημοσίευση σε επόμενο τεύχος του περιοδικού ΧΡΗΜΑ.

Χρονιά-σταθμός το 2026 για το Euronext Athens

Εάν, λοιπόν, βάσει και όλων των παραπάνω, κατά το διάστημα που ακολουθεί (Σεπτέμβριος-Δεκέμβριος) δεν έρθουν... τα πάνω-κάτω, τα μέχρι στιγμής αριθμητικά δεδομένα δημιουργούν προϋποθέσεις «πρωταθλητισμού» για το ελληνικό χρηματιστήριο. Ακόμη και συγκριτικά με την προ Lehman περίοδο, καθώς ο αριθμός των εισηγμένων εταιρειών είναι σημαντικά μικρότερος. Κι αυτό γιατί, στο διάστημα Ιανουαρίου-Ιουλίου, οι διοικήσεις των εισηγμένων άντλησαν περισσότερα από 12

δισ. ευρώ: 6 δισ. μέσω αυξήσεων κεφαλαίου και 6,5 δισ. μέσω ομολογιακών εκδόσεων. Να θυμίσω ότι, το 2025, το αντίστοιχο ποσό ήταν 2,53 δισ. για το σύνολο της χρήσης.

Η μεγαλύτερη ΑΜΚ ήταν της ΔΕΗ για 4,25 δισ., ενώ του ΑΔΜΗΕ Συμμετοχών για 530 εκατ., της ElvalHalcor για 250 εκατ. και για 650 εκατ. του ομίλου Ακτορ. Ειδικότερα για τον τελευταίο, σύμφωνα με όσα είχε δηλώσει ο Αλέξανδρος Εξάρχου, εξεταζόταν το ενδεχόμενο το τελικό ποσό να είναι ακόμη μεγαλύτερο – όπερ και εγένετο. Συνυπολογίζοντας τα του ομίλου Ακτορ, τα κεφάλαια που προσφέρθηκαν αυτήν την περίοδο ξεπέρασαν τα 55 δισ., 5 και πλέον περισσότερα αυτών που αντλήθηκαν για λογαριασμό των εταιρειών.

Τα μεγέθη είναι ενδεικτικά της ζήτησης για ελληνικά assets και της δυνατότητάς τους να ζητήσουν (και να λάβουν) αυτά τα κεφάλαια, με σημαντικότερο παράμετρο το γεγονός πως επρόκειτο για διαδικασία καθαρά αναπτυξιακού χαρακτήρα. Ειδικότερα στις περιπτώσεις της ΔΕΗ και του ΑΔΜΗΕ, τα κεφάλαια αφορούσαν στη χρηματοδότηση επενδυτικών προγραμμάτων πολυετή ισχύος, πέραν του νευραλγικού χαρακτήρα τους.

Αποδόσεις Μετοχών						
Όνομα	30/6/2026	31/12/2025	Δ(%)	Κεφαλαιοποίηση	Max 52 W	Min 52 W
ΓΕΚΤΕΡΝΑ	44,00	25,42	73,1 %	4.550.624.804	46,54	19,87
ΒΙΟΧΑΛΚΟ	19,20	11,90	61,3 %	4.976.443.411	22,25	5,65
LAVIPHARM	1,55	0,97	60,0 %	265.048.206	1,74	0,76
KPI - KPI	30,40	19,00	60,0 %	1.005.180.134	30,60	17,00
AUSTRIACARD	9,77	6,12	59,6 %	355.177.290	9,78	4,75
ALPHA TRUST	20,30	12,80	58,6 %	63.960.103	20,30	8,32
CENERGY	23,00	15,00	53,3 %	4.884.852.769	26,30	9,61
ΑΔΜΗΕ	4,65	3,04	53,0 %	1.687.318.516	4,93	2,75
ΔΑΪΟΣ ΠΛΑΣΤΙΚΑ	9,68	6,85	41,3 %	145.200.000	11,30	3,84
ΑΚΤΟΡ	13,78	9,80	40,6 %	2.811.153.940	13,98	5,31
ΕΚΤΕΡ	5,21	3,76	38,6 %	144.466.433	5,47	2,05
Ε.Υ.Δ.Α.Π.	10,74	7,86	36,6 %	1.143.810.000	10,90	5,60
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	9,09	6,79	33,8 %	11.232.341.118	9,55	5,81
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ	5,00	3,76	33,0 %	1.876.207.930	5,85	2,44
HELLENIC ENERGY	11,05	8,36	32,2 %	3.377.268.794	11,36	7,56
TZIRAKIAN	2,05	1,56	31,4 %	6.248.400	2,08	1,24
MODA BAGNO	7,02	5,40	30,0 %	132.046.200	7,08	3,92
OPTIMA BANK	10,00	7,71	29,7 %	2.213.224.260	10,95	6,55
VIDAVO	8,50	6,60	28,8 %	8.896.551	9,10	4,00
COCA COLA	57,00	44,72	27,5 %	21.274.655.034	57,60	38,02

ΠΗΓΗ: BETA Χρηματιστηριακή

Το γεγονός πως στην ΑΜΚ της ΔΕΗ τα κεφάλαια που εγγράφηκαν έφθασαν τα 18 δισ. καταδεικνύει αφενός το μέγεθος της ίδιας της ΔΕΗ, αφετέρου του επενδυτικού περιβάλλοντος της χώρας. Πέραν των ΑΜΚ, υλοποιήθηκε μια σειρά ομολογιακών εκδόσεων, νέες εισαγωγές, κ.λπ. ανεβάζοντας τα κεφάλαια συνολικά σε περισσότερα των 12 δισεκατομμυρίων.

Κατά πάσα πιθανότητα, ΑΜΚ και εταιρικά ομόλογα θα βγουν και στη συνέχεια, από τον τρέχοντα μήνα (Σεπτέμβριο) και μετά, σε μικρότερο μεν βαθμό και λιγότερα ποσά, πλην όμως, κατά γενική εκτίμηση, θα υπάρξει συνέχεια.

Συν τω χρόνῳ, και δεύτερη ναυτιλιακή προχώρησε σε εισαγωγή των μετοχών προς διπραγμάτευση: η Star Bulk –συμφερόντων Πέτρου Παππά– ενισχύει τον... «στόλο» με dual listing (είναι εισηγμένη στο Nasdaq),

μετά τον «κατάπλου» της Safe Bulkers του Πόλυ Β. Χατζιωάννου, ενώ «αρόδου» είναι και τρίτη, η Okeanis Eco Tanker, εισηγμένη στο Euronext Oslo.

Τα κεφάλαια που αντλήθηκαν (και προσφέρθηκαν) είναι η μία πλευρά της γεννήτριας, γιατί η άλλη αφορά στη διανομή κερδών, στα μερίσματα που δίνουν οι διοικήσεις των εταιρειών στους μετόχους τους. Περισσότερες από 80 εισηγμένες διανέμουν φέτος κέρδη, με τη σημαντική αύξηση της κερδοφορίας των τραπεζών να ανεβάζει σε πάνω από 6,2 δισ. τα ποσά που θα πάρουν οι επενδυτές το 2026. Σε σύγκριση με μία 5ετία και το 1,7 δισ., η διαφορά είναι μεγάλη, προέρχεται δε από τον τραπεζικό κλάδο –όπως αναφέρθηκε–, αλλά και από τις επιχειρήσεις που είχαν αυξημένη λειτουργική κερδοφορία σε σχέση με την αμέσως προηγούμενη χρήση.

Πρακτικά, ως είθισται, η διοίκηση μιας εται-

ρείας θα διανείμει μεγαλύτερο μέρος εάν έχει ισχυρότερα κέρδη, ενώ συνήθως ικανό ποσοστό χρησιμοποιείται για χρηματοδότηση νέων επενδύσεων, διεύρυνση της παραγωγής, εξαγωγές και άλλα, ουσιαστικού χαρακτήρα, καθώς το κέρδος/κεφάλαιο επενδύεται παραγωγικά.

Κατά τη διετία 2025-2026, ο δείκτης κερδών του ιδιωτικού τομέα (το net return on net capital stock) όχι μόνο ξεπέρασε τα προ κρίσης επίπεδα, αλλά, ειδικά για το 2026, ανέβηκε στην πρώτη θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Διόλου αμελητέο επίτευγμα θα έλεγα, και μάλιστα εν μέσω επάλληλων κρίσεων, δασμών, ανάφλεξης και άλλου πολεμικού μετώπου στη Μέση Ανατολή (σ.σ. να μην ξεχνάμε πως το Ουκρανικό παραμένει ανοιχτό, επηρεάζοντας ανάλογα ενέργεια, κόστη παραγωγής κ.λπ.). ● ● ●

Ύδρευση & Αποχέτευση:

Η δυναμική
επιχειρηματική
δραστηριότητα
στον «κύκλο του
νερού»

Από την **Κυρέλλα Πέτρου**

Το νερό, ο πιο θεμελιώδης φυσικός πόρος, έχει πάψει προ πολλού να θεωρείται δεδομένος. Η Ελλάδα βρίσκεται αντιμέτωπη με μια νέα πραγματικότητα: μειωμένα αποθέματα, αυξανόμενη κατανάλωση, κλιματική πίεση και υποδομές των οποίων τα όρια δοκιμάζονται διαρκώς. Το νερό βρίσκεται κυριολεκτικά υπό πίεση, σύμφωνα με την εικόνα των υδατικών αποθεμάτων, τις αντοχές του συστήματος ύδρευσης και τα όρια διαχείρισης. Δεδομένου ότι το νερό αποτελεί κρίσιμο παραγωγικό συστατικό, η μη επάρκειά του επηρεάζει τη βιομηχανία, την αγροδιατροφή, την ενέργεια, τον τουρισμό και κάθε οικονομική δραστηριότητα.

Το στοίχημα του εκσυγχρονισμού των υποδομών και του εξορθολογισμού της δομής της αγοράς ύδρευσης και αποχέτευσης στην Ελλάδα έχει τεθεί με την ανακοίνωση της νέας εθνικής πολιτικής για το νερό.

Η κυβέρνηση επενδύει σε μια νέα, ολοκληρωμένη εθνική πολιτική για τη διαχείριση των υδάτων, με στόχο την αντιμετώπιση των συνεπειών της λειψυδρίας και της κλιματικής αλλαγής και τη διασφάλιση της πρόσβασης των πολιτών σε ασφαλείς, επαρκείς και ποιοτικό νερό, μέσα από ένα ενιαίο και αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης.

Η νέα αυτή δομική μεταρρύθμιση στηρίζεται σε τέσσερις βασικούς άξονες: πρώτον, στην οικονομική και τεχνική ενίσχυση των δήμων και των έργων ύδρευσης και αποχέτευσης, δεύτερον, στη διαμόρφωση μιας ενιαίας Εθνικής Στρατηγικής για το νερό, μέσα από ουσιαστική διαβούλευση και συνεργασία με την Αυτοδιοίκηση και την επιστημονική κοινότητα, τρίτον, στη συνένωση δυνάμεων και στη δημιουργία οικονομικών κλίμακας, μέσα από το νέο μοντέλο ολιστικής διαχείρισης των υδάτων και, τέταρτον, στην αξιοποίηση της ευρωπαϊκής τεχνογνωσίας και των διαθέσιμων χρηματοδοτικών εργαλείων.

Στόχος της κυβέρνησης είναι η μετάβαση από ένα κατακερματισμένο και αποσπασματικό μοντέλο σε ένα ενιαίο, συντονισμένο

και αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης του νερού. Ένα σύστημα που θα ενισχύει την ανθεκτικότητα της χώρας απέναντι στη λειψυδρία και στις συνέπειες της κλιματικής κρίσης και θα διασφαλίζει τη βιώσιμη διαχείριση του πολυτιμότερου δημόσιου αγαθού για τη σημερινή και τις επόμενες γενιές.

Συνολικά 900+1 έργα για ύδρευση και αποχέτευση σε έναν στους δύο δήμους σε όλη τη χώρα

Κατά τη δεύτερη τετραετία της κυβέρνησης, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ανακοίνωσε ένα ευρύ φάσμα δομικών παρεμβάσεων, το οποίο περιλαμβάνει 901 έργα σε πάνω από 170 δήμους (δηλαδή περισσότεροι από έναν στους δύο δήμους της χώρας), συνολικού ύψους 3,4 δισ. ευρώ, για ύδρευση και αποχέτευση. Παράλληλα, έχει προχωρήσει σε μια σειρά από θεσμικές παρεμβάσεις. Σύμφωνα με τις τελευταίες πρωτοβουλίες που ανέλαβε, για πρώτη φορά, το 2022, καταρτίστηκε Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο για το πόσιμο νερό, το οποίο προβλέπεται να επικαιροποιηθεί τον Μάρτιο του 2027. Παράλληλα, εγκρίθηκαν τα επικαιροποιημένα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών, το 2024, και τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, το 2025, ενώ θεσπίστηκε νέο πλαίσιο για το πόσιμο νερό και την αντιμετώπιση της λειψυδρίας.

Η ίδρυση της ΠΑΑΕΥ

Κομβική μεταρρύθμιση για το ΥΠΕΝ αποτέλεσε η ίδρυση της ΠΑΑΕΥ, με αρμοδιότητα την εποπτεία των παρόχων υπηρεσιών ύδατος και τον έλεγχο της εφαρμογής των κανόνων κοστολόγησης και τιμολόγησης. Επίσης, από την 1η Ιανουαρίου 2025, οι πάροχοι υποχρεούνται να καταρτίζουν masterplan, το οποίο περιλαμβάνει νέες πηγές τροφοδοσίας και επενδυτικό σχέδιο, ενώ παράλληλα πρέπει να διαθέτουν διαχειριστική επάρκεια και να υποβάλλουν ποσοτικά στοιχεία για την ύδρευση και την τιμολόγηση σε πληροφωρισμένο σύστημα, με βάση συγκεκριμένους

δείκτες αξιολόγησης.

Το νέο πλαίσιο τιμολόγησης προβλέπει διαφανείς κανόνες, κλιμακωτές χρεώσεις ανάλογα με την κατανάλωση, οικονομικά προσιτή πρώτη κλίμακα, ειδικά τιμολόγια για ευάλωτα νοικοκυριά, πολύτεκνες και τρίτεκνες οικογένειες και δημόσιες κοινωνικές υποδομές. Παράλληλα, ρυθμίζονται ζητήματα όπως οι αφανείς διαρροές, η συχνότητα καταμέτρησης της κατανάλωσης και ο έλεγχος των τιμολογίων από τη ΠΑΑΕΥ.

Σημαντικές αλλαγές αφορούν επίσης τη διοικητική οργάνωση του τομέα. Με τη σύσταση του ΟΔΥΘ ΑΕ συγκεντρώνεται σε έναν ενιαίο φορέα η πολιτική προστασίας και διαχείρισης των υδάτων στη Θεσσαλία, με τη συνένωση 54 παρόχων. Παράλληλα, επετεύχθη ευνοϊκός διακανονισμός για το 75% των χρεών προς ΔΕΗ και ρύθμιση χρεών υπολοίπων ΔΕΥΑ προς παρόχους ηλεκτρικής ενέργειας.

Για πρώτη φορά Εθνική Στρατηγική για τα Ύδατα

Κεντρικό στοιχείο της νέας πολιτικής είναι η Εθνική Στρατηγική για τα Ύδατα, η οποία, για πρώτη φορά, δημιουργεί ένα μακρόπνοο πλαίσιο πολιτικής για τη διαχείριση του νερού στη χώρα. Η στρατηγική αντιμετωπίζει το νερό ως στρατηγικό εθνικό πόρο και θέτει τις βάσεις για την προστασία και τη βιώσιμη διαχείρισή του. Παράλληλα, συνδέει τη διαχείριση των υδάτων με την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης, την προστασία του περιβάλλοντος, την κοινωνική συνοχή και την οικονομική ανάπτυξη.

Ο νέος νόμος για το νερό

Το πρώτο βήμα για τον ολιστικό σχεδιασμό με στόχο την πιο αποτελεσματική διαχείριση των υδατικών πόρων της χώρας για την ύδρευση, την άρδευση και την αποχέτευση υπονοεί το νομοσχέδιο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τίτλο «Επέκταση αρμοδιοτήτων της Εταιρείας

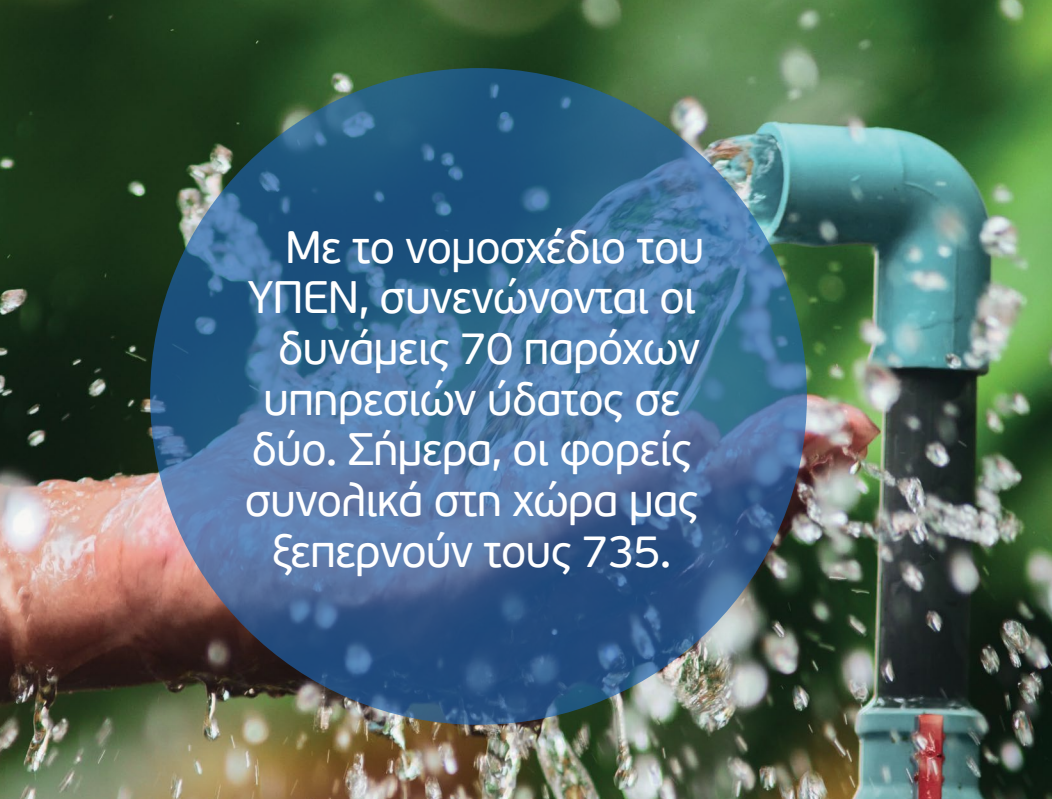
Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως Πρωτεύουσας και της Εταιρείας Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης, ενίσχυση της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων, ρυθμίσεις για τον Οργανισμό Διαχείρισης Υδάτων Θεσσαλίας Ανώνυμη Εταιρεία και λοιπές διατάξεις», που ψηφίστηκε στα τέλη Ιουλίου.

Μετά την ψήφιση του νομοσχεδίου, ο αρμόδιος υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, **Σταύρος Παπασταύρου**, ανέφερε ότι «προχωράμε σε μια υπεύθυνη, σύγχρονη και ολοκληρωμένη εθνική πολιτική για το νερό» και πρόσθεσε πως «η αδράνεια και τα ευχολόγια δεν είναι λύσεις». Τόνισε επίσης ότι «δεν είναι αποδεκτό σε μια χώρα σαν τη δική μας να χάνεται το 50% του νερού. Και όσοι αντιδρούν και λένε ότι στη μεταρρύθμιση θέλουν να διατηρηθεί ένα καθεστώς το οποίο έχει σπατάλες, έχει παλαιά δίκτυα, έχει αναποτελεσματικό μοντέλο διαχείρισης του νερού. Οφείλουμε να αλλάξουμε την αρχιτεκτονική, οφείλουμε να αλλάξουμε τη δομή».

Το νομοσχέδιο αποτελεί τμήμα της συνολικής μεταρρύθμισης για τα ύδατα που προωθεί η κυβέρνηση και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την πρώτη «Εθνική Στρατηγική για τα Ύδατα», καθώς και ένα ευρύτατο πλέγμα 103 κρίσιμων έργων υποδομής σε 63 δήμους σε ολόκληρη τη χώρα, αξίας 142 εκατ. ευρώ (όπως έργα ασφαλισμένων, επισκευής και αναβάθμισης παιδιών δικτύων, κατασκευής νέων δικτύων κ.ά.), που έχουν υλοποιηθεί τους τελευταίους 10 μήνες ή δρομολογηθεί για το αμέσως επόμενο διάστημα. Η μεταρρύθμιση συνοδεύεται από την οριστική διευθέτηση των χρεών των απορροφούμενων ΔΕΥΑ προς τους παρόχους υπηρεσιών ενέργειας, ύψους 200 εκατ. ευρώ, η οποία νομοθετήθηκε πρόσφατα.

Το νομοσχέδιο αποσκοπεί στον εξορθολογισμό της διαχείρισης του νερού, την καταπολέμηση της σπατάλης και την αξιοποίηση της τεχνογνωσίας, της εμπειρίας και της κλίμακας των δύο ισχυρών φορέων, ενώ παράλληλα ενισχύει τη δυνατότητα χρηματοδότησης και υλοποίησης απαραίτητων έργων, ενσωματώνοντας τη σημασία της τοπικής γνώσης και των αναγκών κάθε περιοχής.

Με το νομοσχέδιο του ΥΠΕΝ, συνενώνονται οι δυνάμεις 70 παρόχων υπηρεσιών ύδατος σε δύο. Σήμερα, οι φορείς συνολικά στη

Με το νομοσχέδιο του ΥΠΕΝ, συνενώνονται οι δυνάμεις 70 παρόχων υπηρεσιών ύδατος σε δύο. Σήμερα, οι φορείς συνολικά στη χώρα μας ξεπερνούν τους 735.

χώρα μας ξεπερνούν τους 735, με συνέπεια τον κατακερματισμό, την αλληλεπικάλυψη αρμοδιοτήτων και την αναποτελεσματικότητα. Με το νέο πλαίσιο, επεκτείνεται η χωρική αρμοδιότητα της ΕΥΔΑΠ σε όλη την ηπειρωτική Αττική, την Αίγινα και το Αγκίστρι, τη Βοιωτία, τη Φωκίδα και την Εύβοια (με την εξαίρεση της Σκύρου).

Ταυτόχρονα, ανατίθεται στην ΕΥΔΑΠ για πρώτη φορά και η ευθύνη της άρδευσης, προκειμένου να υπάρχει ολοκληρωμένη διαχείριση του νερού και να επιτευχθούν οικονομίες κλίμακας, που θα είναι επωφελείς για όλους τους χρήστες. Αντίστοιχα, επεκτείνεται η χωρική αρμοδιότητα της ΕΥΑΘ σε ολόκληρες τις Περιφερειακές Ενότητες Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής, με σκοπό την αντιμετώπιση των οξύτατων προβλημάτων της τελευταίας σε νερό ύδρευσης και άρδευσης, τη μείωση των απωλειών, καθώς και τη διασφάλιση της καλής λειτουργίας των εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων.

Η αναβάθμιση των υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης εκτιμάται ότι θα μειώσει τη σπατάλη του νερού, θα οδηγήσει σε αποτελεσματικότερη διαχείριση και, μακροπρόθεσμα, σε μείωση του λειτουργικού κόστους. Παράλληλα, η πρόσβαση σε δανειακά κε-

φάλαια (π.χ. από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων), ευρωπαϊκά προγράμματα και διάφορα χρηματοδοτικά εργαλεία διευκολύνει την υλοποίηση των αναγκών επενδύσεων σε υποδομές. Το νέο σχήμα παρέχει επίσης μεγαλύτερη ευελιξία στην προσέληψη και στελέχωση με εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό, προσφέροντας ανταγωνιστικότερο μισθολογικό πλαίσιο και ενισχύοντας τη συνολική επιχειρησιακή ικανότητα.

Ταυτόχρονα, η αποτελεσματικότερη διαχείριση των δικτύων αποχέτευσης και των λυμάτων εκτιμάται ότι θα συμβάλει ουσιαστικά στην προστασία της δημόσιας υγείας και στην αποτροπή περιστατικών περιβαλλοντικής επιβάρυνσης, όπως οι υπερχειλίσεις λυμάτων που παρατηρήθηκαν πέρυσι σε ορισμένες νησιωτικές περιοχές.

Ειδικότερα, προβλέπονται:

- ▶ Γεωγραφική επέκταση αρμοδιότητας ύδρευσης/αποχέτευσης και επέκταση αρμοδιότητας στην άρδευση εντός 1 έτους.
- ▶ Η ΕΥΔΑΠ απορροφά 26 τμήματα δήμων που παρέχουν υπηρεσίες ύδρευσης & αποχέτευσης, 7 ΔΕΥΑ και 8 ΤΟΕΒ και την αρμοδιότητα άρδευσης που ασκεί η Πε-

Πράσινες επενδύσεις 2,5 δισ. ευρώ: Η ΕΥΔΑΠ χτίζει τις υποδομές της ενεργειακής και περιβαλλοντικής μετάβασης

Το δεκαετές επενδυτικό πρόγραμμα των 2,5 δισ. ευρώ συνδέει το νερό, την ενέργεια και τις σύγχρονες περιβαλλοντικές υποδομές σε ένα ενιαίο σχέδιο για το μέλλον της Αττικής.

Το νερό αναδεικνύεται πλέον σε υποδομή στρατηγικής σημασίας, καθώς η κλιματική κρίση, η αυξανόμενη ζήτηση και η ανάγκη ενεργειακής αποδοτικότητας δημιουργούν νέες προκλήσεις για τις σύγχρονες πόλεις. Σε αυτό το περιβάλλον, η ΕΥΔΑΠ υλοποιεί ένα από τα μεγαλύτερα επενδυτικά προγράμματα της χώρας, ύψους 2,5 δισ. ευρώ, για την περίοδο 2026-2035.

Το πρόγραμμα αυτό δεν αφορά μόνο την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης. Αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο επενδύσεων που συνδέει το νερό, την ενέργεια και τη βιώσιμη ανάπτυξη, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για μια πιο ανθεκτική Αττική.

Επενδύσεις 2,5 δισ. ευρώ για την επόμενη δεκαετία

Το επενδυτικό πρόγραμμα της ΕΥΔΑΠ για την περίοδο 2026-2035 αποτελεί τον μεγαλύτερο κύκλο επενδύσεων στην ιστορία της. Από το συνολικό ποσό των 2,5 δισ. ευρώ, περίπου 965 εκατ. ευρώ κατευθύνονται στην Ανατολική Αττική, 803 εκατ. ευρώ σε έργα ύδρευσης και 583 εκατ. ευρώ σε έργα αποχέτευσης, ενώ σημαντικοί πόροι διατίθενται για τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων και των δικτύων.

Οι επενδύσεις αυτές έρχονται να απαντήσουν στις αυξανόμενες ανάγκες μιας μητροπολιτικής περιοχής που εξυπηρετεί περισσότερους από 4 εκατομμύρια πολίτες και αντιμετωπίζει τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και της αυξημένης πίεσης στους υδάτινους πόρους.

Η Ανατολική Αττική στο επίκεντρο των επενδύσεων

Η μεγαλύτερη επενδυτική προτεραιότητα της

Μονάδα Επεξεργασίας Νερού Αχαρνών, Πηγή: Αρχείο ΕΥΔΑΠ.

ΕΥΔΑΠ για την επόμενη δεκαετία είναι η Ανατολική Αττική. Από το συνολικό πρόγραμμα των 2,5 δισ. ευρώ, περίπου 965 εκατ. ευρώ κατευθύνονται σε έργα ύδρευσης και αποχέτευσης που καλύπτουν περιοχές με έντονη οικιστική ανάπτυξη και διαχρονικές ελλείψεις υποδομών.

Η Εταιρεία υλοποιεί εκτεταμένα έργα στους Δήμους Ραφήνας - Πικερμίου, Σπάτων - Αρτέμιδος, Μαραθώνος, Παλλήνης και Παιανίας, δημιουργώντας νέες περιβαλλοντικές υποδομές που αναβαθμίζουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων και συμβάλλουν στην προστασία των υδάτινων αποδεκτών. Πρόκειται για έργα που ενισχύουν την περιβαλλοντική προστασία και αναβαθμίζουν τις υποδομές της περιοχής.

Ενεργειακή μετάβαση με επίκεντρο τις υποδομές

Η λειτουργία των μεγάλων δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης συγκαταλέγεται στις πλέον ενεργοβόρες δραστηριότητες κοινής ωφέλειας. Για τον λόγο αυτό, η ενεργειακή στρατηγική αποτελεί βασικό άξονα του επενδυτικού σχεδιασμού της ΕΥΔΑΠ, με στόχο τη μείωση του ενεργειακού κόστους και του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των εγκαταστάσεων. Κεντρικό ρόλο διαδραματίζει το Κέντρο

Επεξεργασίας Λυμάτων Ψυττάλειας, όπου λειτουργούν μονάδες συμπαραγωγής ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας αξιοποιώντας φυσικό αέριο και βιοαέριο που παράγεται κατά την επεξεργασία της ιλύος. Με τον τρόπο αυτό, η Εταιρεία μετατρέπει ένα παραπροϊόν της επεξεργασίας λυμάτων σε ενεργειακό πόρο, εφαρμόζοντας στην πράξη τις αρχές της κυκλικής οικονομίας.

Παράλληλα, η ΕΥΔΑΠ αναπτύσσει ένα διαφοροποιημένο ενεργειακό χαρτοφυλάκιο που περιλαμβάνει φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις και μικρούς υδροηλεκτρικούς σταθμούς, αξιοποιώντας ανανεώσιμες πηγές ενέργειας για την κάλυψη μέρους των ενεργειακών της αναγκών και τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των εγκαταστάσεών της.

Υποδομές για ένα βιώσιμο μέλλον

Η ΕΥΔΑΠ εισέρχεται σε μια νέα περίοδο επενδυτικής ανάπτυξης, κατά την οποία το νερό, η ενέργεια και το περιβάλλον συνδέονται σε ένα ενιαίο στρατηγικό σχέδιο. Το πρόγραμμα των 2,5 δισ. ευρώ αποτελεί επένδυση σε κρίσιμες υποδομές που ενισχύουν την περιβαλλοντική προστασία, την ενεργειακή αποδοτικότητα και την ανθεκτικότητα της Αττικής, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για ένα πιο βιώσιμο μέλλον. ● ● ●

Ανατίθεται στην ΕΥΔΑΠ για πρώτη φορά και η ευθύνη της άρδευσης, προκειμένου να υπάρχει ολοκληρωμένη διαχείριση του νερού και να επιτευχθούν οικονομίες κλίμακας.

ριφέρεια (πρώην Οργανισμός Κωπαΐδας). Το σύνολο των παρόχων που ενσωματώνονται στην ΕΥΔΑΠ είναι 43.

- ▶ Η ΕΥΑΘ απορροφά σε 5 τμήματα δήμων που παρέχουν υπηρεσίες ύδρευσης & αποχέτευσης, 8 ΔΕΥΑ, 11 ΤΟΕΒ και 1 ΓΟΕΒ. Το σύνολο των παρόχων που ενσωματώνονται στην ΕΥΑΘ είναι 25.
- ▶ Κάθε δήμος εκτός Αττικής καθώς και οι δήμοι του Ν. Χαλκιδικής και οι δήμοι Λαγκαδά και Βόλβης ορίζουν Ειδικό Συντονιστή ως σύνδεσμο με την ΕΥΔΑΠ/ΕΥΑΘ. Η ΠΕΔ Στερεάς Ελλάδας ορίζει ένα μέλος στο ΔΣ της ΕΥΔΑΠ.
- ▶ Η απορρόφηση των παρόχων ύδρευσης/αποχέτευσης πραγματοποιείται κατόπιν αποτίμησης της συνοδικής τους καθαρής θέσης, η οποία εγκρίνεται από τη ΠΑΑΕΥ. Προβλέπεται δυνατότητα δικαστικής προσφυγής σε περίπτωση διαφωνίας για το ως άνω τίμημα.

- ▶ Οι ΕΥΔΑΠ/ΕΥΑΘ αναλαμβάνουν το σύνολο του ενεργητικού και του παθητικού των παρόχων που απορροφούν (με την εξαίρεση τυχόν νομικών και φορολογικών υποχρεώσεων που αφορούν περίοδο προ της απορρόφησης).
- ▶ Όσοι πάροχοι το επιθυμούν μπορούν να προχωρήσουν ταχύτερα σε απορρόφηση από την ΕΥΔΑΠ/ΕΥΑΘ. Προβλέπεται δυνατότητα υπογραφής διμερούς συμφωνίας με ΕΥΔΑΠ/ΕΥΑΘ για εθελοντική παραχώρηση κατόπιν συμφωνίας και έγκρισης από τη ΠΑΑΕΥ. Αν είναι όμοροι ή υδρεύονται από ενιαίο υδροδοτικό σύστημα και λάβουν απόφαση εντός 3 μηνών, επωφελούνται και από την απομείωση του χρέους προς τους παρόχους ηλεκτρικής ενέργειας (δεν απαιτείται έγκριση της ΠΑΑΕΥ στην περίπτωση αυτή).
- ▶ Οι εργαζόμενοι των ΔΕΥΑ και των ΟΕΒ μεταφέρονται σε ΕΥΔΑΠ/ΕΥΑΘ με τα ίδια

δικαιώματα. Στην περίπτωση των δημοτικών υπηρεσιών, επιλέγει ο δήμος ποιοι θα μεταφερθούν, ανάλογα με τις ανάγκες του.

Η Διαχείριση των Υγρών Αποβλήτων στην Ελλάδα

Στο παραπάνω πλαίσιο, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η τελευταία μελέτη της διαΝΕ-Οσις, η οποία καταγράφει το ισχύον πλαίσιο διαχείρισης υγρών αποβλήτων στην Ελλάδα και προτείνει λύσεις για την ενίσχυση και τον εκσυγχρονισμό της, με έμφαση στην επαναχρησιμοποίηση και την κυκλική οικονομία. Καθώς το πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής και της ενεργειακής μετάβασης γίνεται πιο επιτακτικό, η αποδοτική διαχείριση και επαναχρησιμοποίηση των υγρών αποβλήτων, μαζί με τη διαχείριση ενός κρίσιμου παραπροϊόντος τους, της ιλύος, αποκτούν ολοένα μεγαλύτερη σημασία. Το ζήτημα συνδέεται άμεσα με τη μετάβαση στην κυκλική οικονομία, ειδικά σε μια περίοδο αυξανόμενης λειψυδρίας και έντονων πιέσεων στη γεωργία και τον τουρισμό.

Ωστόσο, οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, μαζί και η Ελλάδα, αξιοποιούν ακόμη σε πολύ μικρό βαθμό αυτήν τη δυνατότητα να εξοικονομήσουν κρίσιμους πόρους.

Υγρά απόβλητα και ιλύς

Υγρά απόβλητα είναι τα υγρά που έχουν ρυπανθεί από ανθρώπινες δραστηριότητες και δεν μπορούν να επιστρέψουν στη φύση χωρίς κατάλληλη επεξεργασία. Για την προστασία της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος απαιτείται σωστή διαχείριση, ανάλογα με το μέγεθος και τις ανάγκες κάθε περιοχής που παράγει τέτοιου είδους απόβλητα. Η Ευρωπαϊκή Οδηγία 91/271/ΕΟΚ, η οποία θέτει τις βασικές παραμέτρους της διαχείρισης των υγρών αποβλήτων για τις χώρες-μέλη, διακρίνει τις σχετικές ροές σε κάποιες κατηγορίες.

Μία βασική κατηγορία είναι τα αστικά λύματα, δηλαδή τα απόβλητα που προέρχονται από τουαλέτες, λουτρά, κουζίνες, πλυντήρια και γενικά από διαδικασίες καθαριότητας σε σπίτια, γραφεία, καταστήματα, εστιατόρια, ξενοδοχεία και δημόσιες υπηρεσίες. Υπάρχουν, επίσης, τα εισρέοντα και αποστραγγιζόμενα λύματα: νερά εξωτερικής

προέλευσης που μπαίνουν στο αποχετευτικό δίκτυο από διαρροές, ρωγμές ή ανοίγματα. Συχνά είναι όμβρια ύδατα (νερά βροχής ή χιονιού) που εισέρχονται από φρεάτια ή υδρορροές.

Άλλη κατηγορία είναι τα βιομηχανικά λύματα, δηλαδή υγρά απόβλητα από βιομηχανικές δραστηριότητες, που μπορεί να περιέχουν υπολείμματα πρώτων υλών. Τέλος, τα γεωργικά υγρά απόβλητα παράγονται από γεωργικές εργασίες και κτηνοτροφία.

Πέρα από τα ίδια τα πρωτογενή απόβλητα, αξίζει να σταθούμε και σε ένα βασικό παραπροϊόν τους: την ιλύ. Η ιλύς είναι το στερεό υπόλειμμα που προκύπτει κατά την επεξεργασία των υγρών αποβλήτων σε μια Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων. Συνήθως, η ιλύς δεν είναι απολύτως ξηρή, αλλά βρίσκεται σε ρευστή ή ημίρρευστη μορφή και περιέχει περίπου 0,25% έως 12% στερεά κατά βάρος. Μπορεί να περιέχει ωφέλιμα συστατικά, όπως νιτρικά, φωσφορικά, ιχνοστοιχεία και υψηλό οργανικό φορτίο, αλλά είναι πιθανό να περιέχει και βλαβερές ουσίες, όπως βαρέα μέταλλα, τοξικές οργανικές ενώσεις και παθογόνους μικροοργανισμούς. Γι' αυτό η ορθή περιβαλλοντική διαχείρισή της είναι κρίσιμη. Αντιθέτως, μια κακή διαχείριση μπορεί να αναιρέσει τα οφέλη της επεξεργασίας των λυμάτων ή και να προκαλέσει δευτερογενή ρύπανση. Παράλληλα, η ιλύς μπορεί, έπειτα από κατάλληλη επεξεργασία και έλεγχο, να αξιοποιηθεί ξανά σε γεωργικές ή άλλες χρήσεις.

Τα οφέλη της κυκλικής οικονομίας

Η αποδοτική διαχείριση των υγρών αποβλήτων και της ιλύος δεν είναι μόνο αναγκαίοτητα, αλλά αποτελεί και ευκαιρία. Πέρα από τη μείωση της ρύπανσης, μπορεί να δημιουργήσει επιπλέον οφέλη. Η δευτεροβάθμια επεξεργασία, κατά την οποία αφαιρούνται ανεπιθύμητες ουσίες, θρεπτικές ουσίες και βαρέα μέταλλα, απομακρύνει περισσότερο από το 90% των αιωρούμενων στερεών και των οργανικών ρύπων από τα απόβλητα. Είναι απαραίτητη για την προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας, και η Ευρωπαϊκή Οδηγία 91/271/ΕΟΚ προβλέπει τουλάχιστον δευτεροβάθμια επεξεργασία για τα αστικά λύματα στις χώρες-μέλη. Με αυτόν τον τρόπο μειώνονται, επίσης, τα φορτία θρεπτικών ουσιών στα νερά υποδοχής, κάτι που ευνοεί τη βιοποικιλότητα σε υγροτόπους

και λίμνες. Ωστόσο, μετά την αναθεώρηση της παραπάνω Οδηγίας, το 2022, οι χώρες οφείλουν να συμμορφωθούν με περαιτέρω επεξεργασία μετά το 2035.

Τα πιο σύγχρονα συστήματα διαχείρισης υγρών αποβλήτων προβλέπουν και τριτοβάθμια ή και περισσότερη επεξεργασία, με τελικό σκοπό την ανάκτηση και επαναχρησιμοποίηση κάποιου μέρους των αποβλήτων, στο πνεύμα της κυκλικής οικονομίας. Στο ίδιο πλαίσιο, η ευρωπαϊκή πολιτική κινείται τα τελευταία χρόνια προς αυστηρότερες απαιτήσεις και αναβαθμισμένα πρότυπα επεξεργασίας.

Το νερό, άλλωστε, είναι περιορισμένος πόρος: μόνο ένα μικρό μέρος του παγκόσμιου νερού είναι διαθέσιμο ως γλυκό νερό και ακόμη μικρότερο είναι εύκολο αξιοποιήσιμο για πόση και άρδευση. Τα επεξεργασμένα ύδατα που προέρχονται από υγρά απόβλητα, εφόσον διαπιστωθεί ότι πληρούν πολύ συγκεκριμένες και αυστηρές προδιαγραφές ασφάλειας που ορίζονται πανευρωπαϊκά, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την άρδευση, για τον εμπλουτισμό υδροφορέων ή για βιομηχανικές χρήσεις. Σε μια περίοδο αύξησης της θερμοκρασίας και επιδείνωσης της λειψυδρίας, τέτοιες πρακτικές μπορούν να αυξήσουν τη διαθεσιμότητα νερού για κάποιες χρήσεις. Ακόμη, η επαναχρησιμοποίηση μπορεί να μειώσει την υπεράντληση νερού από το υπέδαφος ή την επιφάνεια, π.χ. από γεωτρήσεις.

Αντιστοίχως, η ιλύς, έπειτα από επεξεργασία, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως λίπασμα στη γεωργία (έπειτα από κομποστοποίηση) ή ακόμα και για την παραγωγή ενέργειας, π.χ. μέσω ανασρόβιας χώνευσης, θερμικής επεξεργασίας ή άλλων τεχνικών, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της. Σε πολλές χώρες αναπτύσσονται υποδομές και τεχνολογίες που μπορούν να αυξήσουν σημαντικά την ανάκτηση και αξιοποίησή της μέσα στην επόμενη δεκαετία, όπου υπάρχουν οι κατάλληλες προϋποθέσεις.

Ο αντίκτυπος μιας αποτελεσματικής διαχείρισης υγρών αποβλήτων είναι επίσης εμφανής και με οικονομικούς όρους. Η γεωργία έχει πολύ υψηλές ανάγκες νερού, περίπου 86% της κατανάλωσης σε εθνικό επίπεδο, ενώ και ο τουρισμός ασκεί έντονες, εποχικές πιέσεις. Οι πρακτικές της κυκλικής οικονομίας μπορούν να αμβλύνουν τις ελλείψεις και έτσι να εξοικονομήσουν πόρους για τα

κράτη και τις επιχειρήσεις. Αντιστοίχως, η χρήση κατάλληλα επεξεργασμένης ιλύος στη γεωργία ή στη βιομηχανία μπορεί να μειώσει αισθητά το κόστος παραγωγής, π.χ. όταν περιορίζεται η χρήση λιπασμάτων ή όταν υποκαθίσταται μέρος του ενεργειακού κόστους.

Τέλος, φαίνεται ότι υπάρχουν σημαντικά περιθώρια αύξησης της επαναχρησιμοποίησης: Εκτιμάται ότι το επεξεργασμένο νερό θα μπορούσε να επαναχρησιμοποιηθεί σε πολλαπλάσιο όγκο σε σχέση με τα σημερινά επίπεδα.

Η κατάσταση στην Ελλάδα

Το πλαίσιο για τη διαχείριση των υγρών αποβλήτων στην Ελλάδα, όπως είδαμε και παραπάνω, σχετίζεται κυρίως με τις υποχρεώσεις της χώρας ως κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι πρώτες προσπάθειες οργανωμένης διαχείρισης έγιναν στις αρχές της δεκαετίας του 1980, όταν η Ελλάδα εντάχθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Για τα αστικά λύματα βασικό σημείο αναφοράς είναι η Οδηγία 91/271/ΕΟΚ, με κεντρικό στόχο το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού να εξυπηρετείται από κατάλληλες υποδομές αποχέτευσης και επεξεργασίας. Το πλαίσιο αυτό συμπληρώνεται από το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο Υποδομών Λυμάτων, που περιλαμβάνει τόσο τις νέες αναγκαίες επενδύσεις σε υποδομές όσο και τη συμμόρφωση με τους ευρωπαϊκούς κανόνες. Οι απαιτήσεις αυτές, εν πολλοίς, οδήγησαν σε σημαντική αύξηση των σχετικών υποδομών. Η Ελλάδα βρίσκεται πλέον στην 4η θέση μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως προς τη σύνδεση του πληθυσμού με Μονάδες Επεξεργασίας Λυμάτων, με το 95% του πληθυσμού να καλύπτεται από τις υπάρχουσες υποδομές. Ωστόσο, παρά τη θετική πορεία, πολλά προβλήματα παραμένουν. Παρότι οι σχετικές υποδομές υπάρχουν, μόνο το 53% συμμορφωνόταν πλήρως με τους ευρωπαϊκούς κανόνες το 2023, ενώ το 2020 το ποσοστό αυτό ήταν ακόμα χαμηλότερο, στο 44%. Η Ελλάδα έχει βρεθεί πολλές φορές αντιμέτωπη με ευρωπαϊκές κυρώσεις, επειδή καθυστέρησε να καλύψει τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συλλογή και την επεξεργασία αστικών λυμάτων. Οι καθυστερήσεις σε έργα για συνδεδεμένους οικισμούς οδήγησαν σε πρόστιμα.

Όσον αφορά τα απαραίτητα έργα, η έρευνα της διαNEΘσας διαπιστώνει «τεχνικές και χρονικές ασυμβατότητες» κατά τη μελέτη και την υλοποίησή τους, οι οποίες, σε συνδυασμό με τις ελλείψεις προσωπικού στους αρμόδιους φορείς, δυσχεραίνουν την έγκαιρη ολοκλήρωση. Οι παραπάνω ασυνέχειες οδηγούν σε καθυστερήσεις και, ευρύτερα, σε μειωμένη αποτελεσματικότητα του συστήματος. Τέλος, η μελέτη διαπιστώνει ένα σημαντικό κενό για τους μικρούς οικισμούς, εκείνους με λιγότερους από 2.000 ισοδύναμους κατοίκους. Για τους οικισμούς αυτούς είναι απαραίτητη η εφαρμογή κατάλληλων συστημάτων για την αποδοτική διαχείριση των λυμάτων, καθώς οι υφιστάμενοι μηχανισμοί δεν είναι επαρκείς.

Η έρευνα αναδεικνύει, επίσης, την πολύ περιορισμένη επαναχρησιμοποίηση αστικών λυμάτων στη χώρα. Συγκεκριμένα, μόνο 2 από τις 275 Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων εφαρμόζουν επαναχρησιμοποίηση υγρών αποβλήτων –στην Παροικιά στον Δήμο Πάρου και στους Μολάους στον Δήμο Μονεμβασιάς. Στις υπόλοιπες αντίστοιχες εγκαταστάσεις της χώρας, τα επεξεργασμένα υγρά απόβλητα δεν επαναχρησιμοποιούνται, αλλά συνήθως διοχετεύονται σε κάποιον υδάτινο αποδέκτη, δηλαδή το νερό, έπειτα από επεξεργασία, επιστρέφει σε ρέματα, ποτάμια, λίμνες ή στη θάλασσα. Ωστόσο, όπως σημειώνουν οι ερευνητές, η περιορισμένη αυτή επαναχρησιμοποίηση δεν αποτελεί αποκλειστικά ελληνικό φαινόμενο, αλλά παρατηρείται ευρύτερα στην Ευρώπη.

Τι συμβαίνει με την ιλύ

Η μελέτη αναφέρεται, επιπλέον, εκτενώς στη διαχείριση και την επαναχρησιμοποίηση της ιλύος, δηλαδή, όπως είδαμε και παραπάνω, του στερεού υπολείμματος των υγρών αποβλήτων, το οποίο παράγεται στις Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων. Στην Ελλάδα παράγονται αξιοσημείωτες ποσότητες ιλύος, κυρίως από τις πόλεις και τουριστικές μονάδες. Σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων, το 2018 η ποσότητα ήταν 106.384 tDS, μια ποσότητα που έως το 2030 προβλέπεται να έχει φτάσει τις 148.918 tDS. Η αναμενόμενη αυτή αύξηση καθιστά την αποδοτική διαχείριση της ιλύος ακόμα πιο σημαντική.

Ωστόσο, η σημερινή κατάσταση έχει μεγάλη περιθώρια βελτίωσης. Μόνο το 57% από τις 275 Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων στη χώρα εφαρμόζει μεθόδους επεξεργασίας ιλύος. Από αυτές τις 158 Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων που επεξεργάζονται ιλύ οι περισσότερες, οι 128, είναι σε συμμόρφωση με τους ευρωπαϊκούς κανόνες (και πάλη με την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ). Οι πιο συνηθισμένες πρακτικές είναι η μηχανική αφυδάτωση, που είναι η πιο διαδεδομένη μέθοδος, και στη συνέχεια η μηχανική πάχυνση.

Η επαναχρησιμοποίηση της ιλύος είναι ακόμη πιο περιορισμένη. Από τις 128 Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων που επεξεργάζονται ιλύ, σύμφωνα με τους ευρωπαϊκούς κανόνες, μόνο 8 μονάδες τη διαθέτουν για επαναχρησιμοποίηση (ανάμεσά τους και οι δύο στην Πάρο και τη Μονεμβασιά, που, επίσης, επαναχρησιμοποιούν τα λύματα). Στις περισσότερες από τις υπόλοιπες, η επεξεργασμένη ιλύς καταλήγει συνήθως σε Χώρους Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων. Από τις 8 Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων που επαναχρησιμοποιούν την ιλύ οι πέντε επιλέγουν την κομποστοποίηση ως τρόπο διάθεσης, η οποία συνήθως οδηγεί σε χρήση στη γεωργία, ως λίπασμα.

Τέλος, η μελέτη εξετάζει, επίσης, τις ιδιωτικές εγκαταστάσεις υγρών αποβλήτων και ιλύος –από τη βιομηχανία, τους Οργανισμούς Κοινής Ωφελείας, τα νοσοκομεία και τις μεγάλες τουριστικές μονάδες. Σε αυτήν την περίπτωση, συνήθως, οι φορείς συνεργάζονται με τους δήμους ή με σχετικές επιχειρήσεις και αναπτύσσουν αυτοτελείς εγκαταστά-

σεις και λύσεις. Ειδικά όσον αφορά την ιλύ, η παραγωγή αυτών των ιδιωτικών φορέων δεν είναι αμελητέα. Για παράδειγμα, η συνολική ποσότητα ιλύος που παράχθηκε από βιομηχανικό κλάδο το 2018 ανήλθε σε 41.757 t.

Στο πλαίσιο αυτό, προτείνονται, μεταξύ άλλων:

- ▶ Διερεύνηση τρόπων μείωσης του ενεργειακού κόστους των Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων, είτε υλοποιώντας έργα ενεργειακής αναβάθμισης των εγκαταστάσεων και αξιοποίησης νέων τεχνολογικών λύσεων είτε πραγματοποιώντας μια ενδελεχή τεχνοοικονομική ανάλυση του κόστους λειτουργίας των δομών επεξεργασίας αποβλήτων, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ορθή και βιώσιμη λειτουργία των Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων.
- ▶ Βελτίωση της εκπαίδευσης και στελέχωσης του προσωπικού που εμπλέκεται στη λειτουργία των Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων.
- ▶ Ενίσχυση των τεχνολογικών υποδομών για την επεξεργασία και την ανακύκλωση της ιλύος, ώστε να ανταποκρίνονται στις αυξανόμενες ανάγκες.
- ▶ Παροχή κινήτρων και ενθάρρυνση των επενδύσεων, μέσω χρηματοδοτήσεων, σε τεχνολογίες επαναχρησιμοποίησης νερού.
- ▶ Ανάπτυξη πιλοτικών προγραμμάτων για την επαναχρησιμοποίηση της εκροής των Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων και την αξιοποίηση της ιλύος. ● ● ●

διοργάνωση

ethos

EVENTS

σε συνεργασία με

tme tourism
media &
events

23.10.26

Divani Apollon Palace & Thalasso

**GREEK
HOSPITALITY
AWARDS
2026**

**ΛΑΒΕΤΕ ΜΕΡΟΣ ΣΤΟΝ ΚΟΡΥΦΑΙΟ ΘΕΣΜΟ
ΠΟΥ ΒΡΑΒΕΥΕΙ ΤΟΥΣ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ**

ΥΠΟΒΑΛΕΤΕ

**ΤΙΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΕΣ ΣΑΣ ΕΩΣ ΤΙΣ 23.09.26
ΣΤΟ ethosevents.eu**

f in #grha26